

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Efteråret varsler vinteren.

REJSEBUREAU
BREDGADE 28 - K.

A/S STHYR & KJÆR
RAADHUSSTRÆDE 13
KØBENHAVN K.

DÆKKO
PRESENNING KOMPAGNI A/S
GLENTEVEJ 49-51
KØBENHAVN NV.

VAGN BALSLEV
LANGEBOGADE 17 - KBH. K.

G. MATTHISEN & CO.
KØBENHAVN

HUGO GRÜN & CO.
VESTERBROG. 6 D - KBH. V.

A/S SUNDBY SUKKERVARE-
FABRIK AF 1958
STRANDLODSVEJ 3 - KBH. S.

BYGGERIETS
MASKINSTATIONER
AKTIESELSKAB

AXELHOLM
AKTIESELSKAB
HANNOVERGADE 8 - KBH. S.

PEDERSEN & SCHMIDT
ELEKTROMEK. MASKINFABRIK
FREDERIK D. 7. GADE 13 - N.

KAMMERATERNES HJÆLPEFOND

Stiftet 1945

PROTEKTOR: H.S. KGL. HØJHED PRINS AXEL

Fondens kontor: St. Kannikestræde 10, Kbh. K.
(kontortid: 10—15, undtagen lørdag).

Telf.: Om dagen Minerva 1336, om aftenen Ordrup 5075 — Postkonto 780.

Medlemmer: Iflg. fundatsens § 4 kan som medlemmer af fonden kun optages danske statsborgere, der grundet aktiv indsats i frihedskampen i besættelsestiden har været indsat i danske eller tyske fængsler eller i danske eller tyske fange- eller koncentrationslejre. Danske sydslesvigere, der ikke har dansk indfødsret, men iøvrigt opfylder betingelserne, kan også optages, ligesom personer med norsk indfødsret, der har været bopliedende i Danmark og har øvet aktiv indsats i frihedskampen, også kan optages som medlemmer.

Formål: Iflg. fundatsens § 14 skal de midler, fonden har til rådighed til uddeling, fortrinsvis komme deporterede, sekundært alle de, der som følge af deltagelse i frihedskampen har været arresteret og interneret, til gode tilligemed disse sidstes efterladte. Kammeratskabshjælpen ydes til: 1) Kammerater, hvis helbred på grund af frihedskampen har lidt sådan skade, at de ikke økonomisk er i stand til at give deres børn den uddannelse, som de ellers ville have fået. 2) Børn efter faldne kammerater. — Beløbet skal fortrinsvis anvendes til at give børnene en uddannelse som den, deres fader ville have givet dem, hvis han var forblevet i live. 3) Tilskud til særlige formål udover de ovenfor under 2) nævnte til kammeraternes enker og børn. 4) Tilskud navnlig som hjælp til studieophold, rekreationsophold her i landet eller i de andre nordiske lande — og andre lignende øjemed.

Forretningsudvalget:

Formand: Konsul, advokat Kaj V. Dahl, Vitus Berings Plads 1, Horsens.
Næstformand: General Fl. B. Larsen, Kastellet, København Ø.

Kasserer: Statsaut. revisor H. C. Steen Hansen, St. Kannikestræde 10, Kbh.
Leder af fondens kontor: Arkitekt H. Kornbeck, Ordrup Jagtvej 137, Charlottenlund. Ordrup 5075.

Sekretær: Overlærer Johs. Fosmark, Slagelsegade 9, 2., København Ø.

Den øvrige bestyrelse:

Pastor Aage E. Damtoft, Vesterbro 76, Aalborg.

Bankfuldmægtig Olav Holst, Bengtassevej 6, Hellerup.

Seminarierektor, cand. mag. Paul Holt, Århus.

Landsretssagfører Otto Jespersen, Store Torv 16, Århus.

Arkitekt P. A. Johansen, Bernstoffslunds allé 80, Charlottenlund.

Oberst K. Kjeldsen, Odense.

Tandteknikermester Leo Kæraa, Banegårdspladsen, Århus.

Bibliotekar O. Leth, Johnstrupvej 8, Sorø.

Aut. vand- og gasmester Johs. Loft, de Mezasvej 18, Århus.

Førstelærer P. E. Mahler, Nr. Søby, Fyn.

Distriktslæge Børge Næsted, Scoresbysund, Grønland.

Kontorchef O. Olesen, Grønnegade 20, Herning.

Landsretssagfører H. Rambusch, Kongensgade 49, Esbjerg.

Pastor Poul Riis, Rosenvængets Sideallé 5, København Ø.

Dommer K. Thestrup, M. F., Herning.

BLADET PIGTRAAD

Organ for og udgivet af Kammeraternes Hjælpefond. Udkommer med 12 numre årligt. Abonnement 15 kr. pr. år. (Girokonto 780 kan benyttes ved bestilling af abonnement).

SEKRETARIAT

Ekspedition, abonnements- og annonceafdeling: St. Kannikestræde 10, København K. (kontortid 10-15).
Minerva 1336.
Kontoret har lukket om lørdagen.

REDAKTION

Ansvarshavende redaktør: Overlærer Johs. Fosmark. (Medlem af Dansk Fagpresseforening), Slagelsegade 9, 2. København Ø. Telefon: Øbro 8537. (træffes bedst 17,30-18,30).

FORRETNINGSFØRER FOR BLADET

Arkitekt: Henning Kornbeck, Ordrup Jagtvej 137, Charlottenlund.
Telefon: Ordrup 5075.

TRYKKERI

A/S Folketidendes Bogtrykkeri,
Ringsted.

Afleveret til postvæsenet den 25. nov.
Næste nr. udkommer ca. 15. decbr.

INDHOLD:

Side

Lære af vurdere tyskerne på en helt anden måde	163
Ved Aage Alstrups død	167
Analiseret hagekors-smøremeri	167
En „helgen“ sidder på anklagebænk	169
Ungdomsbog anmeldt af 15-årig... ..	171
Præsten udstedte falske papirer	171
Tyskerne søger nu mod nord	173
Dagbogsblade	173
Fangeklubberne	175
Præsten skrev til Hitler	176

Vi må lære at vurdere tyskerne på en helt anden måde

Seminarirektor Paul Holt fortæller om ungdommen, der vokser op i dag, med et helt andet syn end vi ældre. Men ungdommen har sikkert ret.

Den opvoksede ungdom forstår næppe helt den ældre generation. Ungdommen finder det naturligt, at Danmark indenfor NATO og indenfor fællesmarkedet skal samarbejde med tyskerne. Men mange ældre kæmper imod. Overfor disse protester, trækker ungdommen lidt på skulderen og siger: „Det er noget mere. Danmark bør samarbejde med tyskerne. Blot man ser på et landkort, vil man forstå, at det er nødvendigt“.

Og det er muligt, at ungdommen har ret i dag. Mange af disse unge gør sig ikke rigtigt klart, hvad det er, når de siger om os ældre og vor modstand mod tyskerne: „Det er noget med krigen“. Hvad er dette „noget“. Det er jo ikke ungdommen, der er faste læsere af „Pigtraad“, og det er jo ikke ungdommen, der har

siddet i koncentrationslejr, eller som har oplevet frihedskampen, jødefølger o. s. v. Ungdommen er kun optaget af den kolde krig mellem Øst og Vest, og af prøvesprængningerne af atomvåben. De kan slet ikke forstå, at vi ældre stadig hænger os i kampen mod tyskerne.

Men hvad lærer den opvoksede ungdom om Danmarks frihedskamp? Hvordan får ungdommen kendskab til den indstilling, som vi ældre har? Vi har ladet spørgsmålet gå videre til seminarirektor Paul Holt.

— Lad mig straks sige, at det er begrænset, hvad den opvoksede ungdom lærer om frihedskampen, udtaler han. Det er også begrænset, hvad lærerne på seminariet lærer om denne kamp. Undervisningen er sådan lagt til rette, at den kun er arrangeret indenfor visse hovedområder. De enkelte historielærere bestemmer faktisk selv deres undervisningsplan. Jeg kan også udtrykke det sådan, at der er store muligheder for den enkelte lærer til at give en god undervisning om frihedskampen og hele besættelsestiden, men hvis det ikke passer den enkelte lærer at give denne undervisning, har han også mulighed for at lade være.

— Hvordan med historiebøgernes omtale af frihedskampen?

— Stadigvæk må den enkelte lærer selv om, hvad han vil bruge i sin undervisning. Jeg ved, at nogle historielærere næsten slet ikke tager besættelsestiden og frihedskampen med, og andre gør umådelig meget ud af netop denne tid. Men gennemsnitlig tror jeg, at det er det samme, man lærer

KONSERVES

Golf

Radiatorer

Pumper

H. Hollesens fabrikker A/S

KØBENHAVN SV.

Holmegaards

Glasværk A/S

**NIELSEN &
RAUSCHENBERGER**

Rådgivende civiling.
FREDERIKSGADE 17
KØBENHAVN

ERIK MALLING

INTERNATIONAL TRANSPORT OG SPEDITION

CHR. IXs GADE 7 - KØBENHAVN K.

PENSIONS- OG LIVRENTE-INSTITUTET

AF 1919 A/S

EUROPÆISKE

VARE & REJSEGODSFORSIKRING A/S

på dette område i gymnasiet og på seminariet.

Undervisningen så som så.

— Hvad mener De selv om undervisningen?

— At det er temmelig tilfældigt, om det er god eller dårlig oplysning, eleverne får om tiden fra 1940—1945. Som helhed må man vist indrømme, at undervisningen er så som så. Eleverne viser stor lydhørhed overfor denne tid, men hos mange historielærere er det så som så med viden om frihedskampen.

— Men emnet er „godt stof“?

— Det kan man fastslå med syv-tommersøm. Man er altid sikker på at kunne rive eleverne med, hvadenten disse elever er større eller mindre, når man er i stand til at fortælle noget fra frihedskampens dage. Ungdommen vil umådelig gerne høre „oplevelser“ fra den tid, og de bliver helt revet med, når man fortæller.

— Hvilken værdi tillægger De en god undervisning om frihedskamp-tiden?

— Den størst tænkelige. Det er jo den nærmeste periode, hvor vort folk samlet har været stillet på prøve.

Tyskerne — i dag.

— Og forholdet til tyskerne i dag?

— Må jeg på dette område tage mig selv først. Jeg personlig husker så tydeligt tiden omkring 1914. Den er vi ældre påvirket af. Derefter kom tiden, hvor vi fik Nordslesvig tilbage. Vi var alle her i landet optaget af dette. Endelig fulgte nazi-tiden i Tyskland med de store omvæltninger, jødeforfølgelse o.s.v. Og sluttelig kom der atter en krig med besættelse, terror, myrderier, forfølgelser o.s.v. Efter alt dette er det mærkeligt at høre de yngste sige „Indstillingen til tyskerne er forkert hos de ældre“. De unge vil samarbejde med Tyskland, og de anser et sådant samarbejde for at være en nødvendighed. Men selvfølgelig er alle de ældre i landene omkring Tyskland imod dette samarbejde. Vi har stadig nervøsitet for tyskerne siddende i krogen.

For de unge er det russerne,

der giver anledning til nervøsitet. Nazismen er ren historie. Nu gælder det den kolde krig mellem Øst og Vest. Siden krigen er Estland, Letland og Lithauen blevet udslettet. Polen tilhører Øst, Tyskland er delt, og den kolde krig raserer imellem de to Tysklænde. Ungarn er løbet over ende med magt, og sidst er Finland udsat for alvorlige trusler. De unge af i dag placerer angsten imod øst, præcis som vi ældre i sin tid var bange for nazismen og Tyskland. Der er således sket ændringer i historien, og forestillingerne om en fremtidskrig spiller ind.

Man tager i dag afstand fra politik af volds karakter — og man søger at fremme det fredelige — også når man tager historisk stof frem. Der er en angst for de nye våben og en frygt for den totale udslettelse. Lad mig i den forbindelse sige, at også under sidste krig var der hos de ansvarlige en angst for at tage de slemme våben frem. Disse våben har jo heller ikke været anvendt i de såkaldte „små“ krige rundt om i verden i de senere år.

Personlig er jeg optimistisk med hensyn til fremtiden. Jeg har den opfattelse, at skrækken fra den store krig virker hæmmende på de ansvarlige ledere rundt om i verden. Men jeg skal indrømme, at jeg ikke er nogen særlig god spåmand. Jeg troede heller ikke på krigen i 1939.

Ungdommen har ret.

— Men stillingen i dag?

— Det er min opfattelse, at den opvoksede ungdom har ret i stor udstrækning. Der er kommet noget nyt ind i den internationale situation. Der er ikke længere mening i at opelske en angst for tyskerne. Se blot på et landkort. Se på den nuværende internationale situation. Selvstændigt kan tyskerne intet gøre. Vi står ikke længere overfor det gamle Tyskland, og vi må i dag gøre tyskerne opmærksomme på, at de nu er sammen med andre, og at de ikke skal optræde på egen hånd. Vi skal selvfølgelig være på vagt overfor dem,

men vi skal og må leve sammen med dem.

Synspunkterne slog igennem.

— Og hvad siger De om hele udviklingen efter krigen?

— Jeg har været meget optaget af efterkrigstidens problemer, og jeg synes selv, at jeg kan sige, at jeg efter bedste evne har gjort forsøg på at give dansk politik indhold.

Vort folk er blevet en enhed, og fremtidspolitikken bør derfor lægges til rette for et fællesskab, og man må ikke stile efter splittelse. Mit parti Dansk Samling lykkedes ikke, selv om det var rigtigt det, vi sagde og ville. Men de gamle partier har været under udvikling, og de har til-egnet sig en hel del af vore synspunkter. Det var naturligvis en skuffelse for mig, at det ikke lykkedes os at trænge igennem i sin tid, men der er alligevel noget rigtigt i tiden i dag, fordi synspunkterne er slået igennem. Dog vil jeg indrømme en vis bekymring, fordi politikerne somme tider er mere optaget af taktiske vurderingen fremfor det saglige. Der er langt igen, før det endelige politiske mål er nået.

Dog skal det siges, at det danske folk har fået det godt, selv om man somme tider har på fornemmelsen, at folk ikke ved, hvad de skal bruge det gode til. Indenfor mit eget lille arbejdsfelt vil jeg sige, at der har været store fremskridt i tidens Danmark. Uddannelsesmæssigt har der været store fremskridt i vor tid.

Jeg er noget for mig selv.

— Mange ældre har følt det som et minus, at de var med i frihedskampen?

— Det kan jeg ikke forstå, og jeg har personlig aldrig oplevet, at det har „trukket fra“ nogen steder, men jeg er måske også noget for mig selv. De må ikke glemme: Politisk hørte jeg til et parti, som ikke slog igennem, og kirkeligt hører jeg til en gruppe, der ikke er populær, nemlig missionen.

— Den åndelige stilling i dag?

— Det er mit indtryk, at folk er mindre „vågne“ end tidligere, og

ROSKILDE

TRÆLASTHANDEL

ALBERT WEST RASMUSSEN

A/S NIELS KEMP JUN.

Læderfabrik

ROSKILDE

ISOCRYL

E. TRAUGOTT OLSEN

ROSKILDE

KINO

Roskilde

**ROSKILDE
BOGTRYKKERI**

HARRY BRÜEL
TØMRERMESTER
CLERMONTGADE 20 - ROSKILDE

FOTO-EXPERTEN
ALGADE 34 - ROSKILDE

MØBELHUSET „H. C.“
FALKONER ALLE 19 - KBH.

PATENTBUREAUET

GRAABRØDRE TORV 1 - KØBENHAVN K.

FALCKS REDNINGEKORPS KØBENHAVN A/S

VENG CHRISTENSEN & CO. A/S
GL. KONGEVEJ 33 - KØBENHAVN V.

FH. JOHN FORBÆCHS EFTF. A/S
ISLANDS PLADS - KØBENHAVN K.

REIDL's FOTO
ALGADE 27 - ROSKILDE

ROSKILDE KONTANTFORRETNING A/S

ROSKILDE-EGNENS FODERSTOFFORENING
ALGADE 47 - ROSKILDE

DANA-VOGNET
ved FR. HANSEN
ROSKILDE

VALD. EIVIL
ROSKILDE

A/S ROSKILDE
TRIKOTAGEFABRIK

POUL RASMUSSEN
SNEDKERMESTER
BORGERDIGET 17 - ROSKILDE

I. THEILGAARD A/S
GLOSTRUP

MØBELHUSET
RINGSTEDGADE 7 - ROSKILDE

H. P. HANSEN GLEM & SØN
JERNBANEGADE 66 - ROSKILDE

Motor Centralen

ved LARS JENSEN
JYDERUP

H. GYLLING-FOLKMANN
JYDERUP

man møder sjældent den åndelige begejstring hos ungdommen. Men ungdommen har måske en undskyldning: De kan have den opfattelse, at vi ældre har gjort det rigtig skidt. Men det er en ren materiel vurdering.

Jeg vil dog også tilføje, at man i dag må indrømme, at de er usikre, og somme tider fornemmer man en vis søgen, så mulighederne er fortsat til stede . . .

Alt bliver fladet ud.

— Der har været konstant tilbagegang for kristelige blade?

— Vist så. Det har vel været et udtryk for manglende interesse for åndslivets kår. Alt bliver så udglattet nu om dage. Man ser det også i pressen, hvor snart sagt alle blade efterhånden ligner hinanden. De fleste stiler mere eller mindre mod at efterligne et enkelt formiddagsblad med stor succes. Emmerne, der tages op til debat, er de samme i de forskellige blade, det tekniske udstyr er det samme. Kun lederne kan være noget forskellige, men til gengæld er det kun et fåtal, der læser lederne.

Men som strømning gennem bladene går dette, at de skal være alsidige, hvad meningerne angår. Nogle blade har taget en „mandagsdebat“ op, hvor politiske modstandere får ordet, og man forsøger med alle midler at dække alle områder, alle interesser, at være alsidige og udglattet. Det kan på en måde være et gode, men det gør det enkelte blad mindre markant. Det bliver altsammen så fladet ud.

I krigens tid sørgede tyskerne for, at vi allesammen kunne snakke sammen her i vort land. Mennesker, der aldrig havde haft med hinanden at gøre, fik pludselig fælles interesser i danskheden. Det var lærerigt og godt. Jeg husker, at vi i min barak i Horserød var nogle stykker, der ikke spillede kort, og vi havde stort udbytte af at sidde og snakke sammen, selv om vi så vidt forskelligt på mange ting, og vi var et uddrag af alle kredse i vort folk. Men snakke sammen kunne vi, og forskelligheden gav os alle en forståelse for hinanden. Samtalerne gav os alle noget værdifuldt, og dengang lærte jeg virkelig at sætte pris på samtale-

formen, ligesom jeg opdagede, at diskussionsformen ikke er meget værd. Gennem samtalerne lærte vi at respektere hinandens synspunkter og den andens egenart. Man kan udmærket godt være en skarp meningsmæssig modstander, men alligevel stå i et godt personligt forhold til hinanden. Det var noget af den ånd, at vi gerne ville, vi havde lært lidt af. Blot vi kunne få det ind i fremtidens Danmark. Tiderne er jo alvorlige nok til, at vi allesammen finder sammen igen om det, der er vort mål uanset, hvor forskellige vi iøvrigt er.

H. F.

Ved Åge Alstrups død

Kammeraternes Hjælpefond må med sorg meddele, at vor medarbejder gennem 10 år — annoncechef Aage Alstrup døde lørdag den 18. november — 58 år gammel.

Alstrup blev ansat i fonden som annoncechef den 1. nov. 1951, og vi havde netop inviteret ham til en lille festlighed i anledning af ti årsdagen for ansættelsen — og vi ville her have takket ham for hans redelige og gode arbejde gennem årene, men Alstrup havde ikke tid lige på dette tidspunkt og bad os om at måtte vente, til han kom hjem igen — næste gang.

Alstrup var en meget dygtig og vellidt medarbejder og utrolig ihærdig — trods sit dårlige helbred. Han forstod i sjælden grad at opildne sine medarbejdere, således at de præstere deres yderste, og han „oplærte“ mange invaliderede, tidligere fanger i annoncetegningens vanskelige kunst, og han har vel gennem årene således skaffet 30 invaliderede kammerater et job af kortere eller længere varighed.

På sine rejser rundt i landet lærte han mange af besættelsestidens ofre at kende — og han var velkommen i de mange hjem, når han kom, han spredte lys og glæde om sig under disse besøg, og det var altid ham, der „betalte gildet“ — dog skal det siges, at Alstrup aldrig kom med spiritus — han var selv ædruelig og sober i enhver retning.

Ofte gav han kontoret i St. Kan-

nikestræde meddelelse om, at der „vist var en mand, der sad meget hårdt i det“ — og det er ofte sket, at Alstrup selv har givet en sådan mand en håndsækning.

Vor dybeste medfølelse samler sig om fru Alstrup og deres unge datter. Alstrup var et godt menneske.

Ære være hans minde.

H. KORNBECK.

— — —
Vi har desuden modtaget smukke mindeord fra Amalie og Vilhelm Holgersen, Østerby, Kegnæs, samt fra Oskar Pedersen (Trylle), Svinget 173, Kbhvn. S.

Analyseret Hagekors-smøremeri

En interssant redegørelse, fremsat på psykologkongressen i København

På den internationale kongres for anvendt psykologi i København gjorde dr. Peter Schönbach fra socialforskningsinstituttet i Frankfurt rede for en interessant reaktionsundersøgelse efter hagekors-smøremerierne i Vesttyskland forrige vinter.

Grundlaget for hans redegørelse var et rundspørge hos et repræsentativt udsnit af befolkningen mellem 18 og 70 år — i alt 232 personer.

Interviewets kerne bestod af spørgsmål, der omhandlede dels hændelsernes karakter og grundene til deres voldsomme spredning, dels, hvilken rolle de helt unge og de voksne havde i disse aktioner, og hvilken moralsk støtte de fandt i befolkningen, og endelig hvilke midler der burde tages i brug mod krænkelserne.

Man var hovedsagelig interesseret i at få noget at vide om antisemiterens reaktion på hændelserne. Derfor lod man inden hvert eneste interview to af hinanden uafhængige dommere undersøge, om den interviewede skulle henregnes til antisemiterne, til modstanderne af antisemiterne eller til en mellemkategori.

Resultatet af denne forundersøgelse blev, at 16 procent måtte henregnes til antisemiterne, 19 procent til modstanderne af disse og 65 procent til mellemkategorien, skriver Flensborg Avis.

HANDELS- & LANDBRUGSBANKEN A/S

SLAGELSE

BANKEN FOR SLAGELSE OG OMEGN

AKTIESELSKAB

<p>BOTVED BOATS A/S SLAGELSE</p>	<p>PALUDANS PLANTESKOLE A/S KLARSKOV</p>	
<p>MELDAHLS RENSERI LØVEGADE 68 - SLAGELSE</p>	<p>SKOTTERUP KAROSSERIFABRIK H. OLSEN & M. ANDERSEN</p>	
<p>ALFRED GENSØ SLAGTERMESTER LØVEGADE 12 - SLAGELSE</p>	<p>AKTIESELSKABET HILLERØD OG OMEGNS BANK</p>	
<p>PETERSEN & DRÆBY INSTRUMENTFABRIK HILLERØD</p>	<p>AKTIESELSKABET DISKONTO- OG LAANEBANKEN I MARIBO</p>	
<p>GUNNAR CHRISTIANSEN SLAGTERMESTER HELINGØRGADE 11 - HILLERØD</p>	<p>AKTIESELSKABET LOLLANDS HANDELS- OG LANDBRUGSBANK MARIBO AFDELING</p>	
<p>HILLERØD METALSTØBERI</p>	<p>A/S LOLLANDS TIDENDE NAKSKOV</p>	
<p>SJÆLLANDS EL-MOTOR SERVICE HILLERØD</p>	<p>RICHARD BECK A/S MARIBO</p>	<p><i>Holger Nicolaisen A/S</i> KAFFERISTERI MARIBO</p>
<p>MIDTSJÆLLANDS TØJRENSERI TØLLØSE</p>	<p>SCHRØDER & NIELSENS EFTF. TAPET- & FARVEHANDEL VESTERGADE 8 - MARIBO</p>	<p>KAREN HERMANSENS EFTF. STANLEY RASMUSSEN SUHRSVEJ 4 - MARIBO</p>
<p>TØLLØSE FOTO</p>	<p>K. THAL JENSEN A/S Træløst en gros - En detail MARIBO</p>	<p>AASTRUP ANDELSMEJERI PR. STUBBEKØBING</p>
<p>ODENSE KRØLHÅRSFABRIK A/S</p>		

Antisemiterne vil slå sagen hen —

På spørgsmålet om, hvilken moralsk støtte de mente, begivenhederne fandt i befolkningen, svarede 56 procent af modstanderne af antisemitismen, 70 procent af mellemkategorien og 81 procent af antisemiterne, at kun ganske få mennesker bifaldt de antisemitiske aktioner.

Disse tal viser, at tendensen til at betragte epidemien af antisemitiske krænkelse som relativt harmløs og betydningsløs er meget stærkere i den antisemitiske gruppe end blandt de andre interviewede.

Hvorledes ville tyske antisemiter reagere på de før omtalte hændelser? Man kunne forsvarer to fuldstændig modstridende hypoteser:

Enten at de fleste antisemiter ville lægge vægt på hændelsernes betydning og tolke dem som magtfulde grupperes politiske demonstrationer.

Eller at de fleste antisemiter ville søge at bortforklare hændelserne og nægte, at de var politiske aktioner.

Den første hypotese er baseret på den antagelse, at de tyske antisemiter har et stærkt behov for offentlig, moralsk støtte af deres fordom mod jøder.

Den modsatte hypotese — at antisemiterne ville søge at „underdrive“ hændelsernes betydning — var baseret på den kendsgerning, at den antisemitiske bølge genoplivede den offentlige diskussion om jødeforfølgelserne og om skyldsspørgsmålet. Naturligvis søger de tyske antisemiter at undgå diskussioner af den art.

Den holdning, som afspejler et kollektivt behov for skyldfrihed, tvinger af sig selv den adspurgte til at betragte krænkelse blot som tossede bøllestreger, fordi en sådan fortolkning af „epidemien“ giver antisemiten ret til at vende sine tanker fra hele den pinlige affære og tænke på behageligere ting, mente Schönbach.

Amerikanske studenter

En tilsvarende amerikansk undersøgelse foretoges i maj—juni 1960 af John Galtung blandt 3.000 amerikanske „High School“-studenter. — Dens resultater falder ensidigt sammen med Peter Schönbachs første hypotese, men viser, at samme begivenhed

kan fremkalde hinanden modstridende reaktioner i to lande med forskellig sociologisk og psykologisk historie.

Dog må det tages i betragtning, at de antisemitiske uroligheder i USA ganske naturligt har forekommet Galtungs studenter meget mindre truende, end den lignende „epidemi“ i Tyskland forekom Schönbachs voksne besvarere.

EN „HELGEN“ SIDDER PÅ ANKLAGEBÆNK

Vidneudsagn efterlyses om SS-manden Fritz Cornely, der var leder af Kripo-kommission Cornely.

Ved retten i Köln verserer for tiden en sag mod SS-Obersturmführer Fritz Cornely, der har været leder af Kripo-kommission Cornely i k-z-lejren Sachsenhausen.

Danske ex-fanger, der måtte kunne give oplysninger, om hans virksomhed i lejren, bedes rette henvendelse til kriminalassistent Børge Larsen, Afdeling S, Politigården, København V.

SAGEN går tilbage til 1944, da der i lejren udfoldedes en virksomhed af to „Sonderkommissioner“.

Cornely var leder af kriminalpolitiet afdeling, hvorimod Gestapos afdeling blev ledet af kommissær Rikowski, der senere afløstes i dette arbejde af kriminalrat Brandt.

Kommissionerne har begge arbejdet samtidig. De samarbejdede dog næppe. Måske skulle den ene kommission holde øje med den anden.

DET ER SANDSYNLIGT, at Cornelys første opgave var at klarlægge visse svindlerier, der var begået af SS folk 1943—44. Det drejede sig om handel med guldmønter, juveler og andre værdipapirer, der var fundet i den såkaldte skofabrik i beklædningsgenstande, der havde tilhørt fanger, der var myrdet i lejren.

Desuden havde SS-ere tilsvindlet sig præcisionsinstrumenter og værktøj. 3 SS-folk blev dødsdømt og andre idømt store straffe.

DE FANGER, der sorterede under Cornely, blev anbragt i blokkene 13 og 14, hvor de var særligt isolerede.

Kommissionen havde sine kontorer udenfor lejrens egentlige område.

Gestapo-kommissionen synes indsat på foranledning af, at man blandt fanger havde fundet illegale skrifter, et radioapparat og en duplikator.

DE FANGER, der skulle behandles af Gestapo-kommissionen, blev sendt til straffekolonnen Klinkerwerk og senere anbragt i blok 58. Blandt dem blev den 11. okt. 1944 27 skudt, anklaget for „mytteri“. Kort tid efter sendtes 105 fanger til Mauthausen.

MAN SØGER konkrete oplysninger om Cornelys andel i overførelsen af Heinz Bartsch, Hans Rotbarth og Ludger Zölliger til straffekompagniet (S.K.). De tre fanger blev senere skudt.

Cornelys særlige afdeling tilhørte „Schuhläuferkommando“, der daglig skulle marchere fra morgen til aften med rygsække, der indeholdt 10—30 kg sand.

Vejbanen var delt i afsnit med grus, vand, jord, der stadig blev gravet på ny, og et afsnit med grove skærver.

Straffearbejdet havde til hensigt at fremme angiveriet.

Er dette straffearbejde beordret af Cornely?

Har nogen kendskab til behandlingen af Kurt Drews, der efter forhør hos Cornely kom blødende tilbage til barakken og om aftenen døde efter nye mishandlinger?

I maj 1944 sendtes 20—30 fanger til Mauthausen. Hvilken andel har Cornely i denne aktion?

CORNELY betragter nærmest sig selv som en helgen, der har givet fangerne cigaretter, tobak og brød og har arrangeret sammenkomster mellem fangerne og deres familier.

De foreliggende billeder af Fritz Cornely er ikke så gode, at de med held kan reproducere, hvorfor de ikke bringes her i bladet. Vi savner desuden oplysninger, om billederne viser Cornelys udseende i dag eller i 1944.

A/S NYKØBING FALSTER BRYGHUS

<p>AKTIESELSKABET P. HATTEN & CO. MARIBO</p>	<p>M. E. HOVMAND-HANSEN KNUTHENLUND - STOKKEMARKE</p>	
<p>AAGE HEIDEMANN AUT. FORDFORHANDLER SPANIEN 61 - AARHUS</p>	<p>HOLBÆK SKIBS- & BAADEBYGGERI C. & E. NIELSEN</p>	
<p>PER AARSLEFF CIVILINGENIØR V. ALLE 20 - AARHUS</p>	<p>AKTIESELSKABET KØBMANDS- OG HAANDVÆRKERBANKEN AARHUS</p>	
<p>J. Godtfred Jensen A/S LINIERAGENTUR - SPEDITION BEFRAGTNING - KLARERING HAVNEGADE 34 - AARHUS</p>	<p>AARHUS BOLIGSTAL A/S BRENDSTRUPVEJ 74 - AARHUS</p>	<p>DANHØJ AARHUS</p>
<p>LUDVIG WOHLERT AARHUS</p>	<p>AARHUS LERVAREFABRIK SKOVVANGSVEJ 17 - AARHUS</p>	<p>AKTIESELSKABET JYKO AARHUS</p>
<p>JYSK NEON A/S MEJLGADE 35 - AARHUS</p>	<p>VICTOR HANSENS EFTF. ved O. HUNICHE HANSEN Skanderborgvej 101 A - Aarhus</p>	<p>ARBEJDERNES ANDELS BOLIGFORENING AARHUS</p>
<p>VALDEMAR B. OLSEN GUSTAV WIEDSVEJ 19 - AARHUS</p>	<p>OSCAR BANSMANN MALERMESTER TELF. 30570 - AARHUS</p>	<p>A. JUNCHER HØEG SKOTØJSFABRIK Vesterbrogade 32 - Aarhus</p>
<p>AAGE ERIKSEN Murer- og entreprenørforetning AARHUS - TELF. 69955 KATHRINEBJERGVEJ 95</p>	<p>INDENDØRSARKITEKT HARBO SØLVSTEN ODENSEGADE 4 - AARHUS</p>	<p>N. C. NIELSEN Autogummi - Vulkanisering Jægergaardsgade - Aarhus</p>
	<p>RAMMEFABRIKEN „JYDEN“ AABYHØJ</p>	<p>N. S. NIELSEN & SØN ved SØREN N. NIELSEN TØMRERMESTER - ODDER</p>
	<p>„RIO“ TEATRET HØJBJERG</p>	<p>ODDER BARNEVOGNSFABRIK</p>
	<p>HADS HERREDS SPARE- OG LAANEKASSE ODDER</p>	<p>CHRISTIANSLUND TEGL- & KALKVÆRK ODDER</p>

BØGER

EN UNGDOMSBOG, ANMELDT AF EN 15-ÅRIG

Bogen henvender sig til ungdommen. Den vandt i Norge i 1960 prisen som den bedste bog for børn og unge.

Vi har bedt Jens Simonsen, der er 15 år og endnu går i skole — i IV mellem på Nansensgades Skole i København — fortælle om bogen og om, hvordan den virker på ham.

Jens har ordet:

Olaf Rynning-Tonnesen: Hemmelig Sender. På dansk ved Jørgen Larsen. Kr. 9,75 indb. Gyldendal.

Romanen „Hemmelig Sender“ har sin baggrund fra den ungarske opstand i 1956. Hovedpersonen, den 17-årige Peter Syigeti, bor ved en lille by ikke langt fra grænsen til Østrig. Han eksperimenterer med radio i sin fritid, og ved et tilfælde kommer han i forbindelse med modstandsbevægelsen, som han kommer til at arbejde for, idet han får en ny, stor sender, som han opbevarer i et hemmeligt rum i laden hjemme på gården.

Vi følger Peter i hans illegale arbejde, der stadig gør tilværelsen farligere og farligere for ham, og som til tider udsætter ham for så stærke psykiske pres, at han er ved at opgive det hele.

Peter er nemlig ikke nogen helt, men en ganske almindelig ung mand, der gør sin pligt for sit fædreland. Hans moder har fortalt ham om den store gård, de havde før krigen — og hvad har de nu? Har kommunismen bragt landet bedre forhold? Og hans fader havde jo også været med.

„Hemmelig Sender“ er i sin korte og knappe stil med til at give læseren et bedre indblik i forholdene i Ungarn i dag. På grund af det stærkt ensrettede styre, får man øjnene op for, hvordan man selv har det: lov til at tænke frit og udtale sig; og man lærer at være taknemmelig for sin frihed. Jeg synes om bogen ved, at der fortælles om kampen for frihed, vel nok en af de største værdier i livet, og at der ikke er noget med

had og hævn, idet der bliver sagt til Peter, at de må prøve at beherske deres trang til hævn, hvis de selv skal være bedre mennesker.

Præsten udstedte falske papirer

Måtte kun tale om saligheden og livet efter døden — men jorden her skulle overlades til nazisterne

Pastor Hans Magle fyldte 70 år den 27. oktober. I et interview i Kristeligt Dagblad fortæller Magle bl.a. om hans forhold til nazismen.

Han siger bl.a.: — Da nazismen begyndte at afbrænde synagoger og forfølge jøder, sluttede den daværende overlæge ved Tønder sygehus, friherre von Werthern og jeg venskab og hemmeligt forbund med henblik på at hjælpe de forfulgte jødiske læger ud af Tyskland. Det lykkedes i nogle tilfælde, mislykkedes i andre.

— Og så kom den anden verdenskrig.

— Ja, tyskerne vidste på forhånd, hvor jeg stod. De havde opdaget, at der var maskepi mellem overlægen og mig. Fra den første dag hjalp jeg desuden landsmænd, og jeg ville absolut intet have at gøre med tyske nazister, så længe de stod her i landet.

En præst taler tit, og i en by som Tønder, hvor der var nazister blandt de tysksindede, var det umuligt at hemmeligholde sin stillingtagen. Men tyskerne opdagede trods alt aldrig arten af mine handlinger, de vidste f.eks. ikke, at jeg sendte folk til Sverige, engang to franske officerer. De anede heller ikke, at efter politiets fjernelse fik medlemmer af modstandsbevægelsen udstedt papirer hos mig, fordi jeg havde politistempel.

Men hvad jeg sagde offentligt, kunne ikke skjules!

Det blev dem efterhånden for broget. 1. september 1944 arresteredes jeg og kom i forhør hele dagen. Vi nåede uden resultat gennem en masse punkter — jeg løj mig naturligvis fra det. Tilsidst bad den nazist, der ledede forhøret, en forløben tysk teologisk student, mig om en udredning

af mine teologiske grundsynspunkter. Da jeg havde opfyldt det usædvanlige ønske, sagde han: „Med de standpunkter, De har, kan vi ikke frigive Dem. De har nemlig misforstået Deres opgave, som består i at tale om saligheden og livet efter døden.“

Jeg afbrød ham:

— Ja, og overlade jorden til Dem og nazisterne. Det gør jeg aldrig!

Så sad jeg i Frøslev til kapitulationen.

Ikke tilfældigt, at det er Tyskland.

„Jyllandsposten“ bemærker i en leder om vesttysk kritik mod de vestallierede bl. a. følgende:

Når følgende spørgsmål rettes til general Clay: Hvad ville Deres landsmænd sige, hvis De forenede Stater blev revet itu og den østlige del tvunget til at skrive under på en fredstraktat i skyggen af fremmede piske, og hvis New York kom til at ligge i det kommunistiske hav, en delt by, hvor en søn ikke kan komme til at se sin døende moder, ja, så tvinges verden til at gøre opmærksom på, at USA ikke for en snes år siden startede en krig under ledelse af en diktator, som havde et stort flertal af folket bag sig, og hvis metoder ikke gav de kommunistiske diktatorer noget efter.

Tyskland er på mange måder offer for en bitter skæbne, men det er ikke helt tilfældigt, at det netop er Tyskland, som denne skæbne har ramt.

TJEKISKE DOKUMENTER

På de antifascistiske modstandsfolks forlag er i disse dage udkommet bogen „Dokumente“ — med undertitlen „Mindesmærke over kampene mod fascismen“.

Bogen er på 498 sider, har 133 billedokumenter og et landkort.

Bogen skildrer det tjekiske folks uovervindelige modstand mod okkupanterne. Der er således kapitler om den tjekiske partisanbevægelse, opstanden i Prag og kampene i Dukla.

Afhandlingen om Gestapos torturkamre i Prag taler både om forbrydelser og om patrioters kamp.

Der er nyt materiale om martyrbøen Lidice.

**IKAST
OMMUNE**

DAMPRESSEN
BREDGADE 59 - IKAST

K. F. LARSEN
JYLLANDSGADE 8 - IKAST

NIELS HAGELSKJÆR
MASKINSNEDKERI
NØRREGADE - IKAST

TEKSTILARBEJDERNES
FAGFORENING
IKAST

S. THYGESENS
TRIKOTAGEFABRIK
IKAST

HOFFMEYERS
KONDITORI
SKANDERBORG

SKANDERBORG
MASKINSNEDKERI
OG SAVVÆRK

A. PURUP A/S
SKANDERBORG

AKTIESELSKABET
CHR. M. ELGAARD
SKANDERBORG

VIGGO FRIIS
ved BENT DALGAARD JENSEN
SKANDERBORG

A/S SKANDERBORG AMTS-
BOGTRYKKERI

Har De farveproblemer

RING TIL
SVEN ROLAND ANDERSSON
VALBY 4143

Generalagent:
A. B. HENNING PERSSON
FARVE & KEMISK FABRIK
GÖTEBORG

IKAST HANDELS- OG LANDBRUGSBANK A/S

AKTIESELSKABET
DANSK VIGOGNESPINDERI
IKAST

DAGBLADET „VESTKYSTEN“
ESBJERG

KRØLULDSFABRIKEN „ANGORA“
ODDER

ODDER
TRÆLASTHANDEL
AKTIESELSKAB

VOGNMAND
CARL PEDERSEN & SØN
ODDER

H. C. PETERSEN
KONDITOR
ODDER

LADEGAARD & CO. A/S
DERES EL-INSTALLATØR
ODDER

ESSO SERVICE STATION
ved AAGE HARTUNG OLSEN
SKANDERBORG

SVEND BONNESEN
MANUFAKTUR
ODDER

Tyskerne søger nu mod nord

— Skal vi tale lidt om de tyske turister, som i år i et større antal end nogensinde kommer til Danmark. Hvad skyldes det? spørger Jydske Tidende den tyske turistchef i Danmark, Ernst Kuttner.

— I efterkrigsårene har det været almindelig kendt, at tyskerne havde én, hvad vi kalder „Hang zum Süden“, lyder svaret. Nu er forholdet det, at hundredtusinder af tyskere har været på ferie i det sydlige udland. Men en anden ting gør sig også gældende: En række tyske dyreværnsforeninger advarer direkte sine medlemmer mod at tage til f. eks. Italien på grund af de italienske skikke med at spise småfugle. Fagforeningerne, der tæller millioner af medlemmer, opfordrer sine medlemmer til at holde sig væk fra Spanien af politiske grunde. Når dertil kommer, at Tyskland som bekendt har mistet en række af sine kendte badesteder ved Østersø-kysten — de hører nu under Den tyske demokratiske Republik — ja, så har man grunden til, at de tyske turister i stigende grad kommer til Skandinavien, specielt Danmark. Det, de tyske turister vil se her, er vandet og København. Med vandet tænker jeg først og fremmest på den jyske Vesterhavs-kyst.

— Føler tyskerne sig godt behandlet i Danmark?

— Jeg har så godt som ingen klager hørt, og hvis De med spørgsmålet tænker på, om der er danskere, der har besættelsestiden i tankerne, når de står over for tyske turister, så tror jeg at kunne sige, at det ikke er tilfældet. Jeg har i hvert fald den opfattelse, at de fleste danskere nu skelner mellem nazister og tyskere. Anderledes i Norge, hvortil tyske turister stadig er tilbageholdende med at rejse, fordi man ligesom ikke rigtig endnu har kunnet slå en streg over den tid.

International forståelse

— Til slut et par ord om Dem selv,

hr. Kuttner, da det altid er rart for læserne at vide, hvem de har for sig?

— Jeg er journalistisk uddannet og var i en årrække redaktør af det politisk uafhængige „Frankfurter Rundschau“. I 1935 måtte jeg emigrere fra Tyskland på grund af de politiske forhold. Jeg opholdt mig et stykke tid i Danmark, og det var gennem mine venner fra dengang, jeg blev opfordret til at tage mod stillingen som tysk turistchef i Danmark, hvor jeg nu har været i 4½ år.

Dagbogsblade

10/10.

10 milliarder mark til nazismens ofre.

Den vesttyske regering har foreløbig udbetalt ca. 10 milliarder mark i personlige erstatninger til ofre for nazi-tidens forfølgelser, men inden den sidste erstatningssag er afgjort, vil tallet formentlig komme op på ialt 25 milliarder mark.

I de 10 milliarder mark er ikke medregnet de 3,5 milliarder, der er blevet udbetalt til Israel og andre stater.

14/10.

REINEFARTH HAR FÅET ORLOV Medens undersøgelser mod ham står på.

Borgmesteren i Vesterland, landdagsmedlem og tidligere SS-general Heinz Reinefarth, har efter at landdagen har ophævet hans immunitet anmodet magistraten i Vesterland om orlov i tre måneder, og magistraten efterkom i går dette ønske med virkning fra 16. oktober.

Om Reinefarth også vil søge orlov fra sit landdagsvirke, vides derimod ikke. Han har tidligere udtalt, at det var der ingen grund til, »så længe han ikke vidste, hvad anklagen går ud på«.

22/10.

TYSKE AKTSTYKKER OM BESÆTTELSEN UDGIVES

Udgiverselskabet for Danmarks nyere historie har planlagt en udgivelse af alle aktstykker vedrørende den tyske forberedelse til besættelsen af Danmark den 9. april 1940. Arbejdet med udgivelserne ledes af dr. Hæstrup og landsarkivar Johan Hvidtfeldt fra Viborg.

Oplysningen blev fremsat på et møde i Frihedsfonden, hvor landsarkivar Hvidtfeldt redegjorde for sine vidtgående undersøgelser i USA og London af de tyske militærarkiver, hvoraf mange tusinde

akter er blevet affotograferet og henlagt i Rigsarkivet.

BUNCKE OG HIPO-CARL

I det danske justitsministerium oplyses, at sagerne mod Buncke og Hipo-Carl under ingen omstændigheder vil blive henlagt. Buncke vil omgående blive anholdt, hvis han sætter foden på dansk jord. Spørgsmålet om udlevering af Walter Carl Rasmussen er ikke afgjort, og man vil søge at få ham hertil, uanset om han på ægte eller falske papirer søger at godtgøre, at han er tysk statsborger nu. Men det vil blive svært, idet Hipo-Carl delvis betragtes som politisk forbryder, og sådanne udleveres efter den folkeretlige praksis ikke.

31/10.

DE GAMLE SS-ERE VIL TALE MED —

I forbindelse med de tidligere SS'eres stævne i Rendsborg i søndags erfares fra Aabenraa, at der blandt deltagerne også var 20 gamle SS'ere fra Nordslesvig.

Af de udtalelser, som den tidligere SS-general »Panzer-Meyer« fremsatte på mødet, fremgik, at de gamle SS'ere ikke, som man havde al mulig grund til at vente, vil holde sig tilbage i det politiske liv.

»Panzer-Meyer« undslog sig ikke for at erklære, at de tidligere SS'ere vil tale med om det tyske folks livsspørgsmål/ »Ud fra den ret, vi har til at tale med om tingene, vægrer vi os også ved at anerkende det forvirrende billede, som regeringsdannelsen i Bonn har budt os i de sidste uger som det tyske demokratis fremtidige ansigt«.

»Vi behøver en handlekraftig, målbevidst regering og venter af den ny forbundsdag, at den i ægte førings- og ansvarsberedskab gør folket »vejrfast« til det kommende verdenspolitiske opgør,« sluttede den tidligere SS-general.

Det lyder som i fordums tid. Mon ikke alle demokratiske kræfter i landet vil have fraberedt sig et sådant »medarbejder-skab«!

1/11.

»PRIVILEGIUM FOR NAKKE-SKUD?«

Med den begrundelse, at sigtelserne mod den tidligere »Kriminalrat« Buncke for nedskydning af 23 danske frihedskæmpere »kun« kunne gælde drab og ikke mord, hvorfor sagen var forældet, blev Buncke, som meddelt, for nogen tid siden sat på fri fod af overlandsretten i Frankfurt. Herom skriver det ansete vesttyske blad »Rheinischer Merkur«:

»Netop denne kasuistiske (årsagsbegrundede) vending havde vi frygtet, da vi for et år siden — desværre forgæves — opfordrede forbundsdagen i Bonn til at forlænge fristen for kriminelle sigtelsers forældelse. Buncke er på ingen måde den første, der takket være den alt for kunstlede skelnen mellem »mord« og »drab« slipper for straf. Alle disse

<p>TRILLEBØRFABRIKKEN LYSBRO SILKEBORG</p>
<p>L. DAMGAARD NIELSEN SILKEBORG</p>
<p>H. REIMAR NIELSEN A/S SILKEBORG</p>
<p>REKLAMETRYKKERIET ØSTERGADE 7 - SILKEBORG</p>
<p>DUKKEHJEMMET ved RICH. JENSEN ØSTERGADE 6 - SILKEBORG</p>
<p>SILKEBORG MASKINFORRETNING</p>
<p>BLIKKENSLAGERNE SILKEBORG</p>
<p>C. F. CHRISTENSEN A/S MØBELFABRIK OG TRÆDREJERI SILKEBORG</p>
<p>TEJTLARBEJDERNES FAGFORENING SILKEBORG</p>
<p>D. A. S. F. SILKEBORG AFDELING</p>
<p>E. KLOSTERGAARD JENSEN VESTERGADE 125 - SILKEBORG</p>
<p>TØMRERNES KOOPERATIVE FORRETNING SILKEBORG</p>
<p>FREDERIKSBERGGADES SMEDEFORRETNING SILKEBORG</p>

<p>A/S WINKLER & WINDSLØV SILKEBORG</p>	
<p>SILKEBORG HUSHOLDNINGSSKOLE</p>	
<p>AKTIESELSKABET J. B. KOOPMANN'S SVINESLAGTERI SILKEBORG</p>	
<p>M. MADSEN VESTERGADE 7 - SILKEBORG</p>	<p>JØRGEN SCHMIDT KANNIKEGADE 16 - GRENAA</p>
<p>EIGIL STITZ NIELSEN MASKINFABRIK MALLING</p>	<p>GRENAA DAMPVASKERI</p>
<p>HOLGER JENSEN ENTREPRENØR MALLING</p>	<p>FOLMER MORS TORVET 8 - GRENAA</p>
<p>RY HUSHOLDNINGSSKOLE</p>	<p>GRENAA HAVNS FISKEAUKTION</p>
<p>RY ANDELSMEJERI</p>	<p>POUL M. CHRISTIANSEN MURERMESTER STOREGADE 58 - GRENAA</p>
<p>MIDTJYDSK BRØDFABRIK HERNING</p>	<p>M. SVENDSEN & CO. HERNING</p>
<p>HERNING PAPIRFORRETNING A/S</p>	<p>S. LØVSTAD FOTO-SPECIALFORRETNING HERNING</p>
<p>PLOVFABRIKKEN SKJOLD A/S LIND PR. HERNING</p>	<p>MØLLER JENSEN RADIO - FJERNSYN HERNING</p>

»drabsmænd« nyder godt af en ændring af mord-paragraffen, foretaget i Det tredje Riges tid, idet man dengang forandrede begrebet »med overlæg« til »grusomhed«, »lumskhed« og »lav« bevæggrund«. Et nakkeskud fra Gestapo-hånd gælder for mange dommere hverken som »grusomt« eller »lumsk« for slet ikke at tale om »lav bevæggrund« — et sælsomt privilegium for det »perfekte nakkeskud«. Er det »statsræsonen«, der her — under udelukkelse af den normale rets-procedure — opvejer mordets lumskhed?»

2/11.

ADOLF EICHMANN vil ifølge meddelelser i den israelske presse blive dømt omkring 15. december. Domspræmisserne fylder rundt regnet 500 tryksider, og man forudser, at det vil tage en uge at læse dommen op.

9/11.

DOKUMENTARFILM I TV

TV viste i aften et stykke af filmen »Det gælder din frihed«.

Det skete som led i en udsendelse om kortfilm. Man hørte ganske interessant om det danske arbejde for at producere kortfilm med den hensigt at holde de tyske ugeaviser ude fra biograferne. Staten stod da overfor den nye opgave at skulle lave kunst.

For at klare filmen »Det gælder din frihed« optog man 80.000 m film, der blev skåret ned til 3000 med en spilletid på 2 timer.

Man så og hørte Christmas Møller den 28/8 43 tale om den 29. august som det mest forsinkede nej i Danmarks historie.

Billederne fra befrielsen i København var af stor virkning.

Dachau-Klubben

FREMAGENDE FRANSK FILM OM „NAT OG TÅGE“

Dachau-Klubben havde samlet fuldt hus til sin filmaften tirsdag d. 14. november i Admiral Gjeddes Gaard.

Formanden, Svend Busk, indledte og fortalte kort om den enestående franske film „Nat og tåge“.

Filmene var bygget op på det princip, at man besøgte en række tyske k-z-lejre og så de bygninger, der ligger på lejrområderne idag. Disse optagelser var i farver. Man så derfor i sort- og hvid-optagelser det liv, der var levet her af fanger, mænd som kvinder stuvet sammen under ubegribeligt primitive forhold.

På filmisk fremragende måde le-

vedegjordes ved hjælp af SS-arkiver livet i torturkamrene, „aflusningsanstalterne“ og på appelpladserne.

Aftenen sluttede med kammeratligt samvær.

DE ERHVERVSHEMMEDE

Velbesøgt generalforsamling med flere nye forslag

„Landsforeningen af erhvervshemmede fra frihedskampen“ holdt sin årlige generalforsamling i Admiral Gjeddes Gaard tirsdag den 24. oktober.

Formanden, tidsstudietekniker Børge Emil Pedersen aflagde beretning og understregede foreningens gode samarbejde med myndighederne.

Under forhandlingen rejstes spørgsmålet om at skaffe sunde og gode boliger til erhvervshemmede. Forslaget fik fuld tilslutning, og bestyrelsen vil nu arbejde videre med sagen.

Der nævntes eksempler på, at en rente var nedsat rent administrativt, men det er organisationens synspunkt, at noget sådant kun kan ske efter forudgående lægeundersøgelser i hvert enkelt tilfælde.

Man vedtog at arbejde videre med foreningens krav om, at der rejses en dansk sag mod kriminalrat Buncke. Det vil krænke retsbevidstheden, hvis sagen henlægges.

Der blev fremsat forslag om afholdelse af film- og foredragsaftener, f. eks. hveranden måned.

Generalforsamlingen samlede 70 deltagere.

AARHUS-AFDELING STIFTET AF „DE ERHVERVSHEMMEDE“

På et initiativ af et 4-mands udvalg holdtes den 31. oktober i 4. majkollegiets sal i Aarhus stiftende generalforsamling for en Aarhus-afdeling af „Landsforeningen af erhvervshemmede fra frihedskampen“.

Ved mødet talte den tidligere oberstløjtnant Svend Wagner, København, der var kommet til stede sammen med Landsforeningens kasserer, varmemester Hans Pedersen, København.

Svend Wagner sagde ifølge Aarhus Stiftstidende bl. a.:

— Rundt om i landet sidder man-

ge fra modstandskampen med ødelagt helbred og uden forbindelse med kammeraterne fra dengang. Adskillige af dem var tilsyneladende raske ved hjemkomsten fra de tyske lejre, men overlæge Paul Thygesen, København, skulle desværre få alt for megen ret i sine dystre forudsigelser.

Resultatet af hans systematiske undersøgelser viste, at følgerne af et kz-lejr ophold viser sig i stigende grad, som årene går.

Mange af vore kammerater har derfor kun fået en ringe erstatning, som slet ikke svarer til deres nuværende sygdomsgrad. De er vejet tilbage for at give sig i kast med den dyngede attester og papirer, der kræves. Det er vor opgave og vor pligt at hjælpe disse kammerater.

En stor del af de mødte meldte sig ind i foreningen, der stiftedes med godt et halvt hundrede medlemmer.

Det blev under diskussionen fremhævet, at foreningen ikke under nogen omstændighed blander sig i politik eller på sine møder agter at vedtage politiske udtalelser.

Til bestyrelsen valgtes det udvalg, der gennem et år har arbejdet med sagen. Formand blev Viggo Bundgaard, og i øvrigt valgtes Petro Hansen, Thorkild Nielsen, Poul Agger Madsen, Poul Bjerregaard, Oluf Rikhof, Tue Andersen og Carl Strandsby, sidstnævnte til revisor.

Efter det stiftende møde vistes en gribende film fra koncentrationslejren Theresienstadt. Den var stillet til rådighed af den tjekkiske ambassade til denne lejlighed.

Kammeraternes Hjælpfond er de raske kammeraters hilsen til de syge

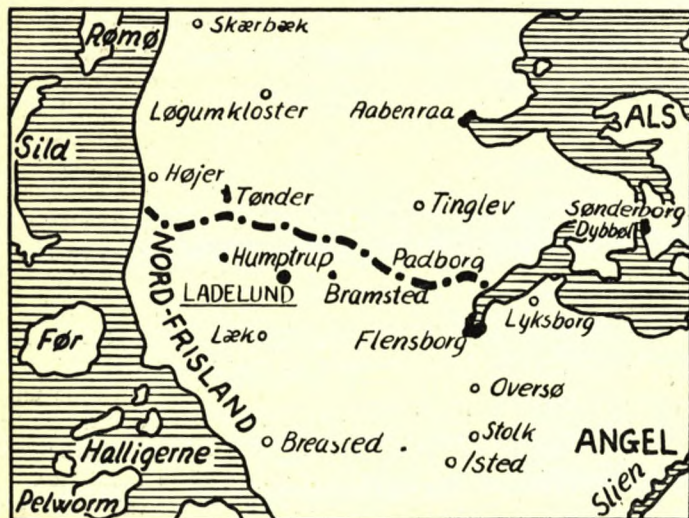
Mærkaterne fra Kammeraternes Hjælpfond kan fås gennem kontoret, St. Kanikestræde 10, K.

Giro 780.

Den tyske præst skrev til Hitler

I efteråret 1944 blev den tyske præst i Ladelund lige syd for grænsen vidne til behandlingen i en nyoprettet k-z-lejr. Han sendte enslydende klager til Berlin over umenneskelig behandling af mere end 2000 fanger.

Få kilometer syd for den dansk-tyske grænse ligger den fredelige landsby Ladelund. Hertil slæbtes i krigens sidste tid 2000 fanger til den nyoprettede k-z-lejr. Mange af dem var hollændere fra den lille by Putten.

Meget gribende og overbevisende fortalte pastor Johs. Meyer, tidligere Ladelund, den 23. oktober i det danske regionalprogram for Syd og Sønderjylland om de rystende tildragelser i Ladelund i efteråret 1944, da 2.000 fanger fra Neuengamme blev sat til skansearbejde på egnen. Af fangerne døde 300 af sygdom, underernæring og tortur.

Pastor Meyer, der nu bor på Rensborg-egnen, lagde ikke skjul på, at han ikke havde troet på beretningerne om nazisternes k-z-lejre, indtil fangerne kom til Ladelund, hvor de blev stuvet sammen i barakker, som højst kunne rumme 200 mennesker. Han og andre af landsbyens beboere så flere gange fanger blive mishandlet til døde af „kapoerne“. Straks da fangerne ankom, fik han ordre til at begrave 4, som var døde under transporten. Da de døde blev bragt til kirkegården, var der ikke 4, men 16!

Præsten blev så rystet over den umenneskelige behandling, fangerne fik, at han skrev et brev til Hitler. Heri fremhævede han, at befolkningen i afsky ville vende sig bort fra Tyskland og tilslutte sig det danske mindretal, hvis mishandlingerne fik lov til at fortsætte. En afskrift af brevet, der efter krigen blev fundet hos Gestapo, sendte han til Heinrich Himmler. Da Meyer også uforfærdet påtalte grusomhederne fra prædikestolen, fik fangerne en noget bedre behandling, men der døde dog stadig mange.

37 af 870 vendte hjem.

Pastor Meyer dvælede særligt ved den skæbne, som blev den mandlige befolkning i den nederlandske landsby Putten til del. Da en tysk officer blev fundet dræbt i nærheden af landsbyen, blev alle mænd og drenge — 870 i tallet — sendt til Tyskland som gidsler. Af dem vendte kun 37

hjem efter krigen. 80 døde under opholdet i Ladelund og blev begravet af pastor Meyer. Takket være en „from løgn“ lykkedes det præsten at få opgivet navnene på de omkomne, og efter krigen kunne han underrette de pårørende. En stor del af dem besøgte senere gravstederne i Ladelund, deriblandt en hollandsk enke, som havde mistet alle sine 8 sønner under krigen. Tre af dem døde i Ladelund. Selv blev pastor Meyer indbudt til at tale til enkerne og de faderløse ved en gudstjeneste i Putten. Det var den sværeste gudstjeneste, jeg nogen sinde har holdt, sagde han.

Pastor Meyer fortalte i øvrigt mange træk fra fangerens ophold i Ladelund og understregede, at alle i landsbyen — både danske og tyske — havde været enige om at hjælpe dem. Ofte lykkedes det at stikke lidt mad til mindre grupper af fanger, og efterhånden blev det en fast regel, at præsten efterlod brød og andet i kirkens fyrrum, hvor fangerne ofte kom for at varme sig. En del af brødet blev skaffet til veje af nu afdøde bager Otzen.

Befolkningen havde fået streng ordre til ikke at tale til fangerne, men forbudet blev ofte overtrådt, fordi vagtmandskabet, der bestod af ældre soldater, så gennem fingrene med det. Soldaterne havde også stor medlidenhed med fangerne. En enkelt af dem fik et nervesammenbrud som følge af alt det, han fik at se i k-z-lejren.

Ikke flere kz-biler

Hamburgs senat har besluttet at inddrage alle bilnummerplader, som på grund af deres bogstavkombinationer giver folk ubehagelige minder om nazitiden. Foranstaltningen er iværksat, fordi Hamburg-bilister i mange tilfælde på grund af deres nummerplader er kommet ud for ubehageligheder og chikanerier under udlandsrejser. Aktionen afskaffer plader med disse bogstavkombinationer: HJ (stod for Hitler-Jugend, KZ (konzentrationslager), SA (sturmmabteilung), SD (sicherheitsdienst), SS (schutzstaffel).